

VYHLÁŠKA

ze dne 2011

o stanovení obsahu a časového rozmezí preventivních prohlídek

Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 5 odst. 3 písm. a) zákona č. 172/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování:

§ 0

Obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek prováděných poskytovatelem v oboru všeobecné praktické lékařství

Preventivní prohlídka se provádí vždy jednou za dva roky, zpravidla po uplynutí 23 měsíců po provedení poslední preventivní prohlídky. Obsahem preventivní prohlídky je

- a) doplnění anamnézy, včetně sociální, se zaměřením na změny, rizikové faktory a profesní rizika; v rodinné anamnéze je zvláštní důraz kladen na výskyt kardiovaskulárních onemocnění, výskyt hypertenze, diabetes mellitus, poruchy metabolismu tuků a nádorových onemocnění, a na výskyt závislostí,
- b) kontrola očkování,
- c) kompletní fyzikální vyšetření včetně změření krevního tlaku, zjištění indexu tělesné hmotnosti a orientačního vyšetření zraku a sluchu; součástí preventivní prohlídky je v rámci onkologické prevence zhodnocení rizik z hlediska anamnézy rodinné, osobní i pracovní, vyšetření kůže a u zjištěného podezření na riziko vyšetření per rektum, u mužů při pozitivní rodinné anamnéze nebo při přítomnosti jiných rizikových faktorů klinické vyšetření varlat, u žen od 25 let věku při pozitivní rodinné anamnéze na dědičný či familiární výskyt zhoubného nádoru prsu nebo při přítomnosti jiných rizikových faktorů klinické vyšetření prsů, a to spolu s poučením o samovyšetřování,
- d) orientační chemické vyšetření moči diagnostickým papírkem,
- e) součástí každé preventivní prohlídky je kontrola a zhodnocení výsledků dalších předepsaných preventivních vyšetření a pokud nebyly v předepsaných termínech provedeny, jejich zajištění. Jsou to:
  1. laboratorní vyšetření
    - vyšetření koncentrace celkového cholesterolu, triacylglycerolů, HDL-cholesterolu a LDL-cholesterolu v 18 letech a dále ve 30, 40, 50 a 60 letech věku,
    - vyšetření glykemie v 18 letech a od 40 let věku ve dvouletých intervalech,
  2. vyšetření ekg u osob od 40 let věku ve čtyřletých intervalech,
  3. stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem u osob od 50 let věku; od 55 let možno nahradit doporučením k provedení screeningové kolonoskopie jednou za 10 let; jestliže žena absolvovala vyšetření podle § 4 písm. j) v období kratším než uvedené intervaly a je k dispozici výsledek, vyšetření se nezajišťuje,

4. u žen od 45 let věku ověření, zda je k dispozici výsledek screeningového mamografického vyšetření z posledních 2 let; není-li takový výsledek k dispozici, předá lékař doporučení k provedení tohoto vyšetření a nezbytných doplňujících vyšetření.

§ 2

Obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek prováděných poskytovatelem v oboru praktické lékařství pro děti a dorost

- (1) Obsahem preventivních prohlídek dětí od narození do 18 měsíců věku je
- a) založení zdravotnické dokumentace při převzetí dítěte do komplexní péče,
  - b) anamnéza a zjištění změn zdravotního stavu od poslední kontroly, kontrola očkování dítěte, popřípadě doplnění chybějícího očkování, v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem1),
  - c) fyzikální vyšetření, jehož součástí je
    1. zjištění hmotnosti, délky dítěte a obvodu jeho hlavy, zhodnocení těchto parametrů podle růstových grafů,
    2. interní vyšetření,
    3. vyšetření psychomotorického vývoje,
    4. cílené vyšetření specifické pro daný věk a zjištění zdravotního rizika včetně rizika týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte,
  - d) diagnostická rozvaha,
  - e) závěr a poučení rodiče o výživě a režimu dítěte, včetně úrazové prevence podle specifík pro daný věk,
  - f) psychoterapeutický rozhovor, jde-li o dítě s poruchami zdravotního stavu nebo o dítě ohrožené poruchami zdravotního stavu včetně poruch zdravotního stavu v důsledku vlivu nepříznivého rodinného nebo jiného společenského prostředí.
- (2) Kromě obsahu prohlídek uvedených v odstavci 1 je dále obsahem
- a) první prohlídky novorozence, která se provádí zpravidla do dvou dnů po propuštění ze zdravotnického zařízení, ve kterém byly poskytnuty služby v souvislosti s porodem, a to pokud možno v jeho vlastním sociálním prostředí
    1. posouzení sociální úrovně rodiny, rodinná anamnéza, osobní a těhotenská anamnéza matky, prenatalní, perinatální a postnatální anamnéza a zhodnocení lékařské zprávy o novorozenci,
    2. vyšetření spočívající v posouzení celkového stavu dítěte, vyšetření kůže a podkožní vrstvy, vlasů a nehtů, vyšetření mízních uzlin, svalstva a kostry, hlavy včetně tvaru, velikosti fontanel, posouzení švů a změření obvodu hlavy, dále vyšetření očí a jejich okolí včetně postavení bulbů a spojivek, vyšetření uší, nosu, dutiny ústní, krku včetně uzlin, hrudníku, jeho obvodu a tvaru a stavu klíčních kostí, fyzikální nález na srdci a plicích, vyšetření břicha, to je velikost, palpační vyšetření nitrobřišních orgánů a pupeční jizvy, vyšetření třísel včetně palpačního vyšetření a pulzu na stehenních tepnách, vyšetření genitálu, končetin, to je symetrie, deformity, hybnost v kyčelních kloubech a vyšetření psychomotorického vývoje včetně novorozeneckých reflexů,
    3. orientační vyšetření sluchu,
    4. zahájení preventivního podávání vitamínu K,

- b) prohlídky ve 14 dnech věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, zjištění výživy dítěte, zahájení preventivního podávání vitamínu D proti křivici, potřebná poučení rodiče dítěte a doporučení odborného ortopedického vyšetření kyčlí mezi 3. až 6. týdnem věku,
- c) prohlídky v 6 týdnech věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, kontrola výsledku ortopedického vyšetření a kontrola preventivního podávání vitamínu D, orientační vyšetření zraku,
- d) prohlídky ve 3 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, kontrola preventivního podávání vitamínu D, zahájení očkování a plán očkování,
- e) prohlídky ve 4 až 5 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, orientační vyšetření zraku a sluchu,
- f) prohlídky v 6 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, kontrola preventivního podávání vitamínu D, kontrola vývoje chrupu a poučení rodiče o nutnosti registrace dítěte u zubního lékaře v druhém půlroce života dítěte a jeho zapojení do pravidelných zubních prohlídek,
- g) prohlídky v 8 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, orientační vyšetření zraku a sluchu,
- h) prohlídky v 10 až 11 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, kontrola preventivního podávání vitamínu D,
- i) prohlídky ve 12 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, zjištění základních antropometrických ukazatelů a jejich zhodnocení, kontrola preventivního podávání vitamínu D, velikost velké fontanely, vyšetření zraku a sluchu, vývoje řeči, vývoj chrupu a potřebná poučení rodiče dítěte, informace o hygieně dutiny ústní, individuální zvážení celkového příjmu fluoridů, doporučení stomatologického vyšetření,
- j) prohlídky v 18 měsících věku, kromě vyšetření uvedených pod písmenem a) bodem 2, stav velké fontanely, vývoj a stav chrupu včetně doporučení stomatologického vyšetření, vyšetření zraku a sluchu, posouzení psychomotorického vývoje se zaměřením na hrubou a jemnou motoriku, rozvoj řeči a sociální chování dítěte.

(3) Obsahem preventivních prohlídek dětí ve 3 letech věku je

- a) rozhovor s rodičem zaměřený na nová anamnestická fakta, kontrola očkování dítěte, popřípadě doplnění chybějícího očkování, v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem1),
- b) zhodnocení psychosomatického vývoje, jemné a hrubé motoriky, sociálního chování a hygienických návyků dítěte,
- c) zjištění hmotnosti a výšky, zhodnocení těchto parametrů podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy či obezity, vyšetření laterality, znalost barev,
- d) kompletní fyzikální vyšetření včetně prohlídky kůže a vyloučení známek týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte,
- e) vyšetření očí a zraku,
- f) vyšetření řeči, hlasu a sluchu,
- g) vyšetření moče diagnostickým papírkem,
- h) vyšetření krevního tlaku a pulzu,
- i) vyšetření dutiny ústní, popřípadě doporučení stomatologického vyšetření,
- j) vyšetření genitálu, to je uložení varlat u chlapců a zjištění případného výtoku u dívek,
- k) závěrečný rozhovor lékaře s rodičem zaměřený k získání aktivní spolupráce, poučení rodiče o výživě a režimu dítěte včetně úrazové prevence podle specifík pro daný věk, popřípadě podpůrný psychoterapeutický rozhovor, zejména jde-li o vážně nemocné dítě, ohrožené dítě a problematiku funkčnosti rodiny.

(4) Obsahem preventivních prohlídek dětí v 5 letech věku je, kromě obsahu prohlídek uvedených v odstavci 3,

- a) zjištění hmotnosti, výšky, zjištění hmotnostně-výškového poměru a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy či obezity,
- b) zhodnocení psychomotorického vývoje k předběžnému posouzení školní zralosti,
- c) vyšetření znalosti barev s požadavkem jejich samostatného slovního označení,
- d) kontrola hygienických návyků dítěte se zaměřením na pomočování,
- e) vyšetření koncentrace celkového cholesterolu HDL-cholesterolu, LDL-cholesterolu a triacylglycerolů při pozitivní rodinné anamnéze, to je při výskytu ischemické choroby srdeční, infarktu myokardu, anginy pectoris, náhlých cévních mozkových příhod a hyperlipoproteinemii do 55 let věku a dalších rizikových faktorech,
- f) vyšetření moče diagnostickým papírkem.

(5) Obsahem preventivních prohlídek dětí v 7, 9, 11 a 13 letech věku je

- a) rozhovor s rodičem zaměřený na nová anamnestická fakta, včetně cílených dotazů směřujících k včasnému odhalení celiakie a jiných nemocí a stavů, které se v počátku projevují nejasnými příznaky, vyloučení známek týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte, počátků různých závislostí a rizikového chování dítěte, poučení o zdravém životním stylu včetně úrazové prevence podle specifík pro daný věk, posouzení funkčnosti rodiny,
- b) kontrola očkování dítěte, popřípadě doplnění chybějícího očkování v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem¹⁾, poučení o možnosti očkování proti karcinomu děložního čípku,
- c) zjištění hmotnosti a výšky dítěte, zjištění indexu tělesné hmotnosti a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy či obezity,
- d) kompletní fyzikální vyšetření, včetně pohybového aparátu, prohlídka kůže, lymfatických uzlin, štítné žlázy, sekundárních pohlavních znaků,
- e) vyšetření moče,
- f) vyšetření krevního tlaku, pulzu,
- g) vyšetření zraku včetně barvocitu,
- h) vyšetření sluchu, řeči a hlasu,
- i) vyšetření dutiny ústní, stavu chrupu, popřípadě doporučení stomatologického vyšetření,
- j) u dětí ve 13 letech věku zhodnocení psychosociálního vývoje a motorických dovedností, u dívek dotaz na menstruační cyklus, poučení vztahující se ke zdravotním rizikům a důsledkům souvisejících se sexuálním životem, včetně poučení o chráněném sexu,
- k) u dětí ve 13 letech věku zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy a vyjádření k pracovnímu, případně studijnímu zaměření v souvislosti s ukončením povinné školní docházky; u osob se zdravotním postižením vyjádření k omezení přípravy na pracovní uplatnění a k pracovní schopnosti a informování o možnosti požádat příslušný úřad práce o rozhodnutí, zda nejde o osobu zdravotně znevýhodněnou, podle jiného právního předpisu²⁾.

(6) Obsahem preventivních prohlídek dětí v 15 letech věku je

- a) celkové vyšetření a aktualizace anamnestických údajů podle odstavce 5 písm. a), kontrola, popřípadě doplnění chybějícího očkování v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem¹⁾,
- b) zjištění hmotnosti a výšky dítěte, zjištění indexu tělesné hmotnosti a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy či obezity,
- c) kompletní fyzikální vyšetření, včetně prohlídky kůže a sekundárních pohlavních znaků,
- d) vyšetření moče,
- e) vyšetření krevního tlaku, pulzu,

- f) vyšetření zraku,
- g) vyšetření sluchu, řeči a hlasu,
- h) vyšetření dutiny ústní, stavu chrupu, popřípadě doporučení stomatologického vyšetření,
- i) celkové zhodnocení stavu a vývoje dítěte, poučení vztahující se ke zdravotním rizikům a důsledkům souvisejících se sexuálním životem, včetně poučení o chráněném sexu, u dívek doporučení preventivního gynekologického vyšetření podle § 4, zejména pokud ještě není menstruace a poučení o možnosti očkování proti karcinomu děložního čípku,
- j) zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy a vyjádření k pracovnímu, případně studijnímu zaměření; u osob se zdravotním postižením vyjádření k omezení přípravy na pracovní uplatnění a k pracovní schopnosti a informování o možnosti požádat příslušný úřad práce o rozhodnutí, zda nejde o osobu zdravotně znevýhodněnou, podle jiného právního předpisu2).

(7) Obsahem preventivních prohlídek dětí v 17 letech věku je

- a) doplnění sociální, rodinné a osobní anamnézy podle odstavce 5 písm. a), kontrola, popřípadě doplnění chybějícího očkování dítěte, v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem1),
- b) zjištění hmotnosti a výšky dítěte, zjištění indexu tělesné hmotnosti a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy či obezity,
- c) kompletní fyzikální vyšetření, včetně prohlídky kůže,
- d) vyšetření moče diagnostickým papírkem,
- e) vyšetření krevního tlaku, pulzu,
- f) vyšetření zraku,
- g) vyšetření sluchu, řeči a hlasu,
- h) vyšetření dutiny ústní a stavu chrupu včetně doporučení stomatologického vyšetření,
- i) **poučení o chráněném sexu, u dívek doporučení preventivního gynekologického vyšetření podle § 4, a dále poučení mladých mužů o chráněném sexu, konzultací možné sex. přenosné nemoci např. i na odděleních urologie, dermatovenerologie! Muži by měli vědět, že mají své urology a dermatovenerology)**
- j) zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy a vyjádření k pracovnímu, případně studijnímu zaměření; u osob se zdravotním postižením vyjádření k omezení přípravy na pracovní uplatnění a k pracovní schopnosti a informování o možnosti požádat příslušný úřad práce o rozhodnutí, zda nejde o osobu zdravotně znevýhodněnou, podle jiného právního předpisu2).

(8) Poslední preventivní prohlídka se provádí před ukončením péče u praktického lékaře pro děti a dorost, nejpozději přede dnem dovršení 19 let věku. Obsahem prohlídky je kromě obsahu prohlídky podle odstavce 7 dále

- a) závěrečné zhodnocení zdravotního stavu před ukončením péče u praktického lékaře pro děti a dorost a převedením do péče praktického lékaře pro dospělé,
- b) zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy, vyjádření k pracovnímu, případně studijnímu zaměření; u osob se zdravotním postižením vyjádření k omezení přípravy na pracovní uplatnění a k pracovní schopnosti a informování o možnosti požádat příslušný úřad práce o rozhodnutí, zda jde o osobu zdravotně znevýhodněnou, podle jiného právního předpisu2).

Obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek prováděných poskytovatelem v zubním lékařství

(1) Obsahem preventivních prohlídek, které se provádějí jedenkrát ročně u dětí v prvním roce života mezi šestým až dvanáctým měsícem a dvakrát ročně u dětí a dorostu od jednoho roku života do 18 let věku, zpravidla po uplynutí 5 měsíců po provedení poslední preventivní prohlídky je

- a) založení zdravotnické dokumentace,
- b) anamnéza se zvláštním zřetelem na vývoj orofaciální soustavy ve věku 3, 6, 12 a 15 let, kdy se i tato anamnéza doplňuje,
- c) vyšetření stavu chrupu, parodontu, stavu sliznice a měkkých tkání dutiny ústní, anomálií v postavení zubů a čelistí,
- d) prevence onkologická zaměřená na pátrání po přednádorových změnách i nádorových projevech na chrupu, parodontu, čelistech a měkkých tkání obličeje a krku,
- e) poučení o významu prevence stomatologických onemocnění a poučení o udržování správné hygieny dutiny ústní, o správných stravovacích návycích a o významu fluoridové prevence ve vztahu k riziku vzniku zubního kazu a riziku přenosu kariogenních mikroorganismů.

(2) Obsahem preventivních prohlídek u těhotných žen, které se provádějí dvakrát v průběhu těhotenství, je

- a) vyšetření stavu chrupu, parodontu, stavu sliznice a měkkých tkání dutiny ústní,
- b) prevence onkologická zaměřená na pátrání po přednádorových změnách a nádorových projevech na chrupu parodontu, čelistech a měkkých tkání obličeje a krku,
- c) poučení o významu prevence stomatologických onemocnění v průběhu těhotenství u ženy i budoucího dítěte včetně poučení o správné hygieně jejich dutiny ústní, o fluoridové prevenci a nutnosti sanace chrupu před porodem k zamezení přenosu kariogenních mikroorganismů z dutiny ústní matky do dutiny ústní dítěte,
- d) poučení budoucí matky o nutnosti zajistit stomatologické preventivní prohlídky svého dítěte, a to první mezi 6. až 12. měsícem jeho věku.

(3) Obsahem preventivních prohlídek u dospělých, které se provádějí jedenkrát ročně, zpravidla po uplynutí 11 měsíců po provedení poslední preventivní prohlídky, je

- a) vyšetření stavu chrupu, parodontu, stavu sliznice a měkkých tkání dutiny ústní,
- b) prevence onkologická zaměřená na pátrání po přednádorových změnách i nádorových projevech na chrupu, parodontu, čelistech a měkkých tkání obličeje a krku,
- c) poučení o správné hygieně dutiny ústní.

4

Obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek prováděných poskytovatelem v oboru gynekologie a porodnictví

Obsahem preventivních prohlídek v oboru gynekologie a porodnictví, které se provádějí v 15 letech věku a dále jedenkrát ročně, zpravidla po uplynutí 11 měsíců po provedení poslední preventivní prohlídky, je

- a) rodinná, osobní a pracovní anamnéza a aktualizace této anamnézy se zřetelem na známé rizikové faktory,
- a) klinické vyšetření prsů od 25 let věku při pozitivní rodinné anamnéze na dědičný či familiární výskyt zhoubného nádoru prsu nebo při přítomnosti jiných rizikových faktorů,
- b) prohlídka kůže a palpační vyšetření regionálních mízních uzlin v oblasti pohlavních orgánů,
- c) vyšetření v zrcadlech, kolposkopické vyšetření; neprovádí se u virgo žen,
- d) odběr materiálu z děložního čípku k cytologickému, případně bakteriologickému či virologickému vyšetření; neprovádí se u virgo žen **a také mj. odběr krevních testů na pohlavně přenosné choroby dle uznávaných mezinárodních doporučení v rámci prevence přenosu sex. přenosných chorob dle CDC (chlamydie např.)**
- e) palpační bimanuální vyšetření,
- f) poučení o významu preventivní protirakovinné prohlídky,
- g) nácvik samovyšetřování prsů při první prohlídce u registrujícího lékaře,
- h) u žen od 45 let věku předání doporučení k provedení screeningového mamografického vyšetření a nezbytných doplňujících vyšetření ve dvouletých intervalech; jestliže žena již absolvovala vyšetření podle § 1 písm. e) bod 4 v období kratším než dva roky a je k dispozici výsledek, vyšetření se nezajišťuje,
- i) stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem u žen od 50 let do 54 let věku, od 55 let věku ve dvouletých intervalech nebo jednou za 10 let doporučení k provedení screeningové kolonoskopie; jestliže žena již absolvovala vyšetření podle § 1 písm. e) bod 3 v uvedených intervalech a je k dispozici výsledek, vyšetření se nezajišťuje.

V bodě 4 prosím vzít do úvahy:

Chlamydia Screening and CDC Recommendations

Chlamydia Screening Recommendations

During routine health care contacts, assess for infection with chlamydia women who:

- are sexually active and 25 years of age or younger,
- have new or multiple sexual partners, regardless of age,
- have a history of sexually transmitted disease within the last year, regardless of age,

- have partners who have had multiple partners within the last year, regardless of age.
- test all pregnant women at least once, regardless of age, including those who plan to terminate the pregnancy.
- Re-screen all women who tested positive, especially adolescents, **3-4 months after treatment due to the high incidence of re-infection.**

Česky:

Prevence Chlamydie- screening a CDC doporučení

V roce 1993 CDC v Atlantě doporučení pro vyhledání Chlamydie trachomatis:

- testování všech sexuálně aktivních žen mladších 20 let alespoň jednou ročně (skupina s nejvyšší prevalencí)
- testování žen starších 20 let jednou ročně, pokud mají alespoň jeden rizikový faktor pro získání infekce (nový sexuální partner, více sexuálních partnerů, nepoužívání bariérové antikoncepce..)
- testování všech těhotných
- testování všech žen s klinickou cervikální infekcí
- Rescreening pozitivních žen , **zvláště adolescentů za 3-4 měsíce po léčbě kvůli vysoké incidenci re-infekce**

§ 5

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 3/2010 Sb., kterou se stanoví obsah a časové rozmezí preventivních prohlídek.

-

§ 6

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem /2011.....